

Beste leden en sympathisanten,

Dat de globaal te frisse lente en zomer van 2012 in onze contreien koren op de molen is voor een aantal klimaatontkenners leidt geen twijfel. Niets aan de hand, in tegendeel: nog wat extra koolzuurgas en methaan de lucht inblazen kan wellicht helpen om volgend jaar een graadje warmer te hebben ...

Ondertussen is het jaar ver afgelopen en is deze dertiende editie al te lang blijven liggen. Maar zo zijn we bij de eersten van het nieuwe jaar.

Zowel lokaal als internationaal kwam er weinig bemoedigend nieuws op ons af betreffende het leefmilieu en de situatie van diverse bevolkingsgroepen. Al wie de persberichten afgelopen maanden volgde zal dit zeker beamen.

Wie zelf dicht bij de natuur staat en af en toe de tijd neemt om te observeren kan wellicht ook voor zich tot een aantal vaststellingen komen die te maken hebben met klimaatverandering en het verdwijnen van biodiversiteit.

Ook de NASA kijkt en vergelijkt en stelde vast dat het nu wel erg hard gaat met het afsmelten van het zomerijs in Groenland (Petermann-gletsjer). Elke eerdere prognose rond een bevaarbare Noordpool wordt jaar na jaar naar beneden bijgesteld. Over vijf jaar zou het al zover zijn.

Dat het dit jaar serieus rommelt in ons energielandschap en dito kernreactorvaten is op zich een goede zaak als dit zal leiden tot een adequaat en ecologisch energiebeleid. Want in deze sector ontbreekt het al jaren aan strategische lange termijn beslissingen en de politieke draagkracht is al helemaal zoek.

In Rio was het eveneens pessimisme troef. Getuige ondermeer het opiniestuk van Hans Bruyninckx (o.m. specialist internationaal klimaatbeleid) in de Morgen van 25 juni 2012 met als titel "De planeet onder het tapijt geveegd", waarin hij, onder niet mis te verstane bewoordingen, nog bitter weinig hoop heeft dat wereldleiders en grote bedrijven de klus kunnen (willen) klaren om de opwarming van de aarde in te tomen. Hij stelt dan ook zijn (laatste?) hoop in bottom-up initiatieven.

Na Rio kwam Doha en zo evolueren deze klimaattoppen (er was ook nog Kopenhagen) stilaan naar klimaatfloppen, alle inspanningen en koolstofuitstoot ten spijt.

En wij hier ons best maar doen om minder energie te verbruiken. Eens vaker de fiets nemen hoort daar zeker bij. Maar elke stad die zich een volwaardige fietsstad wil noemen moet wel bereid zijn voldoende te investeren in infrastructuur en verkeersveiligheid.

Veel leesgenot

Fietsen in Gent: een nul slachtofferbeleid gevraagd

Op 14 oktober jongstleden hebben de Gentenaars een nieuw stadsbestuur gekozen. En zoals verkeersdeskundige Kris Peeters in De Standaard schreef, hebben we op die dag ook indirect politieraden en –colleges verkozen die de keuze moeten maken: “Consequent gaan voor nul verkeersslachtoffers of af en toe fluohesjes uitdelen en feitelijk laten betijen.” (Kris Peeters, “De file en folders voorbij”, De Standaard 5 oktober 2012). We hopen dan ook dat het Gentse stadsbestuur kiest voor een ambitieus politioneel verkeersbeleid waarbij de veiligheid van de zwakke weggebruiker eindelijk ernstig wordt genomen.

In 2011 zijn de fietsongevalcijfers waarbij minstens 1 fietser betrokken is met maar liefst 12,9% gestegen t.o.v. 2010 (van 681 naar 769 ongevallen). Nochtans had de Gentse verkeerspolitie in december 2011 bij monde van Dominique Van Den Eeckhout in De Standaard laten weten dat de fietsongevalcijfers van 2011 de laagste waren sinds jaren en dat de jarenlange inspanningen van de verkeerspolitie hun vruchten begonnen af te werpen. Dat de cijfers nog steeds hoog waren, werd dan weer op rekening van de vele fietsende studenten geschreven (“Steeds meer fietsers, steeds minder ongevallen”, De Standaard 16 december 2011).

We hebben met Ecofolie op 25/01/2012 via een schrijven onze bedenkingen over deze gang van zaken aan de betrokken persoon en de burgemeester geuit, maar daar is in eerste instantie geen gehoor aan gegeven. Op 28 februari 2012 hebben we dan wel via Guy Bontinck, de kabinetschef van de korpschef, en op aandringen van burgemeester Termont de fietsongevalcijfers van 2011, uitgesplitst per leeftijd, beroep, plaats en ernst van het ongeval verkregen (Cf. bijlage). Uit deze cijfers bleek dus dat het aantal ongevallen waarbij minstens 1 fietser betrokken is met 12,9% gestegen was t.o.v. 2010 en dat slechts bij 4,7% van de totale ongevallen met zekerheid studenten betrokken waren. (Dit zijn evenwel absolute cijfers, maar bij gebrek aan uitgebreide statistieken omtrent het aantal fietsers in Gent, moeten we het hier mee stellen). In de pers bleef het echter lange tijd windstil over deze materie. Pas nadat Elke Decruynaere in augustus 2012 een schriftelijke vraag over het aantal verkeersslachtoffers met zwakke weggebruikers aan het bestuurscollege stelde, verscheen er in de loop van september een artikel in De Gentenaar waaruit bleek dat 2011 een recordjaar was voor ongevallen met zwakke weggebruikers (“Record aantal fietsongevallen in 2011”, Het Nieuwsblad 15 september 2011). Ook op de stadssite van gentfietst.be prijken nog steeds (28/12/2012) de onvolledige cijfers, zonder verdere duiding. Tot 3x toe hebben we dit aan de betrokken site gemeld, echter zonder gehoor.

Kortrijk en Gent blijven de meest verkeersonveilige centrumsteden van Vlaanderen (“Hoe minder openbaar vervoer, hoe meer verkeersslachtoffers”, De Morgen 27 september 2012). Reeds jaren is het speerpunt van het Gentse fietsbeleid de controle op de fietsverlichting. Alsof de schouwingskaart van een wagen zou volstaan als bewijs voor een veilig verkeersbeleid. Het aantal fietsers en auto's neemt in Gent elk jaar toe. Deze complexe verkeersevolutie is enkel gediend met een handhaving van hoog niveau, aangepast aan de noden.

Een volwassen verkeersbeleid is gestoeld op accurate en gedetailleerde data. Fietsongevalscijfers worden in België sowieso ondergerapporteerd. (Cf. o.a. “De onveiligheid van onze ongevallenstatistieken”, De Morgen 26 april 2012). Zo is uit een onderzoek gebleken dat ziekenhuizen ruim 5x zoveel fietsende slachtoffers noteerden dan voorkwamen in de officiële statistieken (DE MOL, J., LAMMAR, P. (2006), "Helpt verkeersslachtoffers komt niet in statistieken. Koppeling ziekenhuis- en politieregistratie noodzakelijk.", Verkeersspecialist, 130, September 2006,

Wolters Kluwer, Mechelen, pp. 15-18). De beschikbare data kunnen dan ook maar beter overzichtig behandeld worden. En waar mogelijk dient men met verrijkte statistieken te werken. Zo vernamen we van verkeersdeskundige Johan De Mol dat de stad Antwerpen bij het heraanleggen van verkeersassen rekening houdt met de ongevallenstatistieken om zo de gevaarlijke punten weg te werken. Waarom passen we dit principe in Gent ook niet toe? (Ideaal zou zijn mochten ook de bijna ongevallen kunnen geregistreerd worden, maar dat is momenteel te hoog gegrepen).

Eén van de basisregels in het verkeer is dat de sterke weggebruiker zijn snelheid aanpast en voldoende afstand houdt t.o.v. de zwakke weggebruiker. Het hoeft niet gezegd dat deze regel vaak met voeten wordt getreden. Onder andere hierom dient de weginfrastructuur zo ingericht te worden dat er zo veel mogelijk gescheiden fietspaden zijn. Weerom is dit in de praktijk vaak niet het geval. Er rest in vele gevallen dus enkel nog het middel van de handhaving om het fietsverkeer veilig te houden. En ook hier wringt het schoentje: snelheidsovertredingen, parkeren op fietspaden, voorrangregels niet respecteren, roekeloze taxi's en lijnbussen ... het is maar een greep uit de dagelijkse overtredingen die, zelfs onder het toezicht van de politie, al te vaak onbestraft blijven en tot levensgevaarlijke situaties kunnen leiden.

In het nieuwe bestuursakkoord van de stad Gent lezen we onder de hoofding mobiliteit dat de zone 30 verder uitgebreid wordt. Wij juichen dit zeker toe. Maar wij hopen ook dat de infrastructuur hieraan aangepast wordt. Of om het met de woorden van verkeersdeskundige Stijn Daniels te zeggen: "Overheden die dergelijke maatregelen willen treffen, moeten consequenter zijn. Ofwel pas je de snelheidslimiet aan het buikgevoel van sommige mensen aan, en dan is er geen plaats voor een zone 30, ofwel pas je het gedrag van de mensen aan de lagere limiet aan. Als je gewoon overal verkeersborden plaatst, dreigt het een lege doos te worden. En de politie kan ook niet overal de hele tijd staan flitsen." ("Zone 30 amper nageleefd", De Standaard 6 december 2012).

Samen met het openbaar vervoer is de fiets in een stedelijke omgeving het belangrijkste alternatief voor de auto. Maar als de stad Gent deze fietstroef ten volle wil uitspelen zal ze moeten inzetten op veiligheid. Om de veiligheid van het toenemende aantal fietsers in Gent beter te beschermen vragen wij met Ecofolie aan het nieuwe stadsbestuur dan ook om samen met de Gentse verkeerspolitie een charter op te stellen waarin expliciet gestreefd wordt naar een nul slachtofferbeleid.

Steven Van Herck

december 2012

Aansluitend bij de voorgaande tekst kan u desgewenst online het Europees burgerinitiatief steunen dat pleit voor een EU-regel tot snelheidsbeperking van 30km/u in stedelijke en residentiële gebieden: <https://30kmh.eu/oct-web-public/?lang=nl>

Varia

Vanwege een druk najaar is deze nieuwsbrief wat blijven liggen. Als constante is er natuurlijk de MiNaR, die maandelijks doorgaat. Met 10 aanwezigheden op 11 raden mogen we ons toch als een actief lid beschouwen, temeer daar we ook zelf een aantal voorstellen aanbrachten.

Na 3 jaar stond er weer een lezing aan de Kask (Koninklijke Academie voor Schone Kunsten) op de agenda. Voor die gelegenheid werd de bestaande powerpoint (opgemaakt met de hulp van Greet) bijgeschaafd en geactualiseerd (met dank aan Sun). Met ruim dertig aanwezigen was dit, gezien het onderwerp (ecologie & architectuur), een mooie opkomst. Belangrijk was ook de discussie die spontaan ontstond na deze lezing. Een teken dat ook jonge mensen zich vragen stellen bij de huidige gang van zaken en op zoek willen gaan naar oplossingen. Misschien krijgt deze lezing nog een vervolg.

Financieel bracht de Kask-lezing 200€ in de lade en gezien we dit jaar geen uitgaven meer plannen brengt dit ons saldo op 2779,80€ (23/12/2012).

Vanaf komend jaar zal de subsidie voor lokale milieuverenigingen niet meer aangevraagd worden. Het betreft een subsidie van 500€ die via de Bond Beter Leefmilieu uitgekeerd wordt. Er zijn naar onze mening al te veel voorwaarden, verplichtingen en véél administratie aan deze aanvraag verbonden. De input voor een subsidieaanvraag moet onzes inziens in verhouding blijven tot het uitgekeerde bedrag en mag ons niet al te veel van de kerntaken van onze vereniging weghouden.

Als we ons zuinig beleid voortzetten hoeven we ons de eerste jaren nog geen financiële zorgen te maken en zullen bedelcampagnes de eerstkomende jaren niet aan de orde zijn. Jaarlijks komt er immers ook wat lidgelden binnen en we doen alvast weer een aanvraag voor een administratief eenvoudiger subsidie van de Stad Gent.

Dit jaar namen we weer deel aan de Ecobouwers en we mogen stellen dat deze editie een nog groter succes was dan de voorgaande. In Casa pouBelle mochten we, gespreid over 8 rondleidingen, een 80 tal belangstellenden verwelkomen. Als spreker kan ik stellen dat de meerderheid van de bezoekers zeer aandachtig was en ook hier ontstonden er na meerdere rondleidingen interessante gesprekken.

Grondstoffenschaarste en energiezuinigheid zijn al sinds de oprichting van Ecofolie een belangrijk aandachtspunt. Steeds meer kunnen we vaststellen dat de belangstelling hiervoor groeit o.m. recycling, hergebruik, ecodesign, Cradle to Cradle en het voorkomen van diverse vormen van verspilling krijgen meer en meer aandacht.

We zullen hierop blijven hameren en vragen u alvast de evolutie van de grondstoffen in het oog te houden eens we de economische crisis een jaartje achter ons zullen hebben (2014?). Op dat moment zullen zich immers meerdere fenomenen bijna gelijktijdig op de markten laten gevoelen:

1. Toenemende vraag als gevolg van herwonnen vertrouwen in de economie.
2. Toenemende vraag als gevolg van een groeiende wereldbevolking.
3. Toenemende vraag als gevolg van het (noodgedwongen) verduurzamen van het patrimonium.
4. Toename (in absolute cijfers) van de consumerende bevolking (ontvolking van het platteland versus aanwas in de steden).

Meer hierover zeker in één van onze komende edities.

Wat verspilling en overconsumptie betreft zal één hernieuwbare grondstof het komende jaar extra aandacht genieten binnen de activiteiten van Ecofolie. Meerbepaald bomen, bossen en wouden, met de daaraan verbonden biodiversiteit. Want het gaat er echt niet goed mee, niet hier en niet elders. Dit zal ondermeer leiden tot één (of meerdere) beleidsvoorstellen, en aldus hopen we consumenten, politici en bedrijven aan te sporen tot een zuinigere houtconsumptie. Gezien de complexiteit van dit ‘dossier’ zal hieraan wellicht een volledige editie worden besteed.

Enkele tips voor hergebruik aan de feesttafel

1. Wijn en champagnekurken: Heb je er zelf geen bestemming voor dan geef je maar een gil of mailtje en komen we ze ophalen.
2. Oesterschelpen, schalen van zeevruchten en Bourgondische wijngaardslakken: deze horen eigenlijk niet bij het brandbaar afval en ook niet in de GFT, maar zijn in je eigen compostvat best te verwerken. De zuurtegraad van de compost breekt de kalk af en maakt de schelpen bij een latere leegmaakbeurt broos. Een tik met de hamer doet ze dan verpulveren en zo krijgt de ondergrond van uw gewassen wat extra kalk. (Cradle to Cradle, heet zoiets 😊)

Een andere mogelijkheid is om ze enkele maanden in REGENwater te laten weken. Daarna haal je de moker boven.

Stefaan Onghena

december 2012

**We wensen iedereen vanwege Ecofolie een gezond en vreugdevol
2013!**